

Η ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

Α. Δαΐκου¹, Δ. Πινότση¹

1. Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, Κέντρο Τεκμηρίωσης
Πληροφόρησης, Αθήνα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εκπαίδευση και η παιδεία πρόληψης αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες για τη διατήρηση και τη βελτίωση της ποιότητας στην εργασία. Ειδικά στην ανώτατη εκπαίδευση, οι νέοι πρέπει να αποκτούν και τις κατάλληλες πρακτικές γνώσεις, ώστε να μπορούν να εφαρμόζουν βασικές αρχές της επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας.

Ο σκοπός της παρούσας ανάλυσης είναι αφενός να εντοπιστούν οι σχολές και τα τμήματα των ελληνικών Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.), στα οποία διδάσκονται μαθήματα με θέματα που αφορούν στην υγεία και την ασφάλεια στους χώρους εργασίας και αφετέρου να βρεθεί κατά πόσο οι ακαδημαϊκές ειδικότητες οι οποίες σύμφωνα με το Π.Δ 294/88 (σήμερα άρθ. 13 του Ν. 3850/10) μπορούν να εκτελέσουν καθήκοντα τεχνικού ασφάλειας, διδάσκονται μαθήματα ΥΑΕ κατά την εκπαίδευσή τους.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Τα στοιχεία για την ύλη των μαθημάτων που αφορούν στην υγεία και ασφάλεια (Υ&Α) συγκεντρώθηκαν από τους οδηγούς σπουδών που εντοπίστηκαν στο διαδίκτυο για τις εκπαιδευτικές βαθμίδες που περιλαμβάνονται στην ανάλυση και ίσχυαν για το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010. Έγινε ανάλυση περιεχομένου στα κείμενα των οδηγιών σπουδών, όπου περιγράφεται η ύλη, για να διαπιστωθεί ποια θέματα σχετίζονται μεταξύ τους. Επίσης, παρουσιάζονται οι ειδικότητες των αποφοίτων Τ.Ε.Ι. που διδάσκονται μαθήματα «Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία» και υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 13 του Ν. 3850/10.

ΓΕΝΙΚΑ

Η Τεχνολογική Εκπαίδευση στην Ελλάδα

Η ανώτατη εκπαίδευση σύμφωνα με το Ν. 2916/01 (ΦΕΚ 114/Α/11.6.01) «Διάρθρωση της ανώτατης εκπαίδευσης και ρύθμιση θεμάτων του τεχνολογικού τομέα αυτής» αποτελείται από δύο παράλληλους τομείς: α) τον πανεπιστημιακό τομέα, ο οποίος περιλαμβάνει τα Πανεπιστήμια, τα Πολυτεχνεία και την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών και β) τον τεχνολογικό τομέα, ο οποίος περιλαμβάνει τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

Στην Ελλάδα λειτουργούν 16 δημόσια Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Κάθε ένα από αυτά αποτελείται από σχολές κι αυτές, με τη σειρά τους, από ένα ή περισσότερα τμήματα. Συνολικά, από τα πιο πρόσφατα στοιχεία που εντοπίστηκαν στις ιστοσελίδες των Τ.Ε.Ι., κατά το διδακτικό έτος 2009-2010 λειτουργούν 225 τμήματα. Μέσα σε αυτά συμπεριλαμβάνεται και η Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.) από την οποία χορηγείται πτυχίο ισότιμο με αυτό των Τ.Ε.Ι. Στα Τ.Ε.Ι., εκτός των βασικών τμημάτων, λειτουργούν και τα «γενικά τμήματα» τα οποία δε χορηγούν πτυχίο, αλλά έχουν υποστηρικτικό ρόλο για τη λειτουργία των υπολοίπων τμημάτων.

Επίσης, στα Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης και Κρήτης, παράλληλα με τα βασικά προγράμματα, λειτουργούν και Προγράμματα Σπουδών Επιλογής (Π.Σ.Ε.). Τα προγράμματα αυτά εστιάζουν αποκλειστικά σε νέα γνωστικά ή διεπιστημονικά αντικείμενα.

Στα ΤΕΙ διδάσκονται 58 αμιγή μαθήματα ΥΑΕ, από τα οποία τα 33 είναι υποχρεωτικά. Από αυτά 25 διδάσκονται σε 10 τμήματα που περιλαμβάνονται στο άρθ. 13 του Ν. 3850/10 τα περισσότερα ως υποχρεωτικά. Στα ΤΕΙ παρατηρείται καλύτερη κατανομή των μαθημάτων ΥΑΕ μεταξύ των Τμημάτων με το ίδιο γνωστικό αντικείμενο των κατά τόπους Σχολών σε σχέση με τα Α.Ε.Ι.

Επίσης, διδάσκονται 10 αμιγή μαθήματα εργονομίας, από τα οποία τα 5 είναι υποχρεωτικά, αλλά μόνο 2 από αυτά διδάσκονται σε τμήματα που περιλαμβάνονται στο άρθ. 13 του Ν. 3850/10.

Στο άρθ. 13 του Ν. 3850/10 προσδιορίζονται οι ακαδημαϊκές ειδικότητες των αποφοίτων Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.), οι οποίοι έχουν δικαίωμα να παρέχουν υπηρεσίες τεχνικού ασφάλειας σε επιχειρήσεις.

Οι ειδικότητες αυτές είναι εκείνες που αποκτούν οι απόφοιτοι των παρακάτω τμημάτων των σχολών Τ.Ε.Ι.:

- Μηχανολογίας
- Ηλεκτρολογίας
- Ενεργειακής Τεχνικής
- Φυτικής Παραγωγής
- Διοίκησης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων
- Γεωργικών Μηχανών και Αρδεύσεων
- Ζωικής Παραγωγής
- Θηροματοπονίας
- Ιχθυοκομίας Αλιείας
- Πολιτικών Έργων Υποδομής
- Χημικών Πετρελαίων
- Αυτοματισμού
- Ηλεκτρονικής
- Ναυπηγικής ή Οχημάτων
- Τεχνολογίας Ιατρικών Οργάνων
- Τεχνολογίας Γραφικών Τεχνών
- Οινολογίας και Τεχνολογίας Ποτών
- Τεχνολογίας Τροφίμων
- Κλωστοϋφαντουργίας.

Παρά τα παραπάνω, κάποιοι από τους αποφοίτους των τμημάτων αυτών δεν έχουν διδαχτεί καθόλου μαθήματα που αφορούν στην υγεία και την ασφάλεια στην εργασία.

Σκοπός της παρακάτω ανάλυσης είναι να εντοπιστεί σε ποια Τμήματα και Σχολές Τ.Ε.Ι. διδάσκονται μαθήματα με θέμα την ΥΑΕ, αλλά και σε ποια τμήματα από αυτά που αναφέρονται στην παραπάνω λίστα δε διδάσκονται τέτοια μαθήματα ή διδάσκονται, αλλά δεν είναι υποχρεωτικά για την απόκτηση του πτυχίου.

Στις περιγραφές των μαθημάτων, όπως αυτές παρουσιάζονται στους οδηγούς σπουδών, έγινε ανάλυση περιεχομένου, για να διαπιστωθεί ποια θέματα σχετίζονται μεταξύ τους. Λέξεις κλειδιά ομαδοποιήθηκαν σε κατηγορίες, οι οποίες παρουσιάζονται στο επόμενο γράφημα.

Από τη στατιστική ανάλυση προκύπτουν οι παρακάτω ομάδες (clusters):

- i. η ακτινοβολία, ο θόρυβος και ο κίνδυνος
- ii. η εργονομία και η υγεία
- iii. η ασφάλεια, η υγιεινή, το δίκαιο, το περιβάλλον και η προστασία
- iv. τα ατυχήματα, η πρόληψη και τα μέτρα.

Αυτό σημαίνει ότι τα μαθήματα κινούνται κυρίως στις παραπάνω τέσσερις βασικές θεματικές ενότητες.

Αμιγή και Μη Αμιγή μαθήματα

Εντοπίστηκαν 228 μαθήματα, τα οποία πραγματεύονται τα παρακάτω θέματα:

- υγεία, υγιεινή και ασφάλεια
- πρώτες βοήθειες ή άλλα ιατρικά θέματα
- εργονομία
- νομοθεσία
- ειδικά – τεχνικά θέματα έμμεσα σχετιζόμενα με την υγεία, την υγιεινή και την ασφάλεια
- οικονομικά, ψυχολογία, οργάνωση και διοίκηση.

Όπως φαίνεται από τους τίτλους και το περιεχόμενο των μαθημάτων (από τους οδηγούς σπουδών), υπάρχουν κάποια μαθήματα που ασχολούνται αποκλειστικά με τα παραπάνω θέματα και στο εξής θα ονομάζονται **«αμιγή»**. Τα μαθήματα των οποίων μόνο κάποιο κομμάτι της ύλης είναι σχετικό με τα παραπάνω θέματα θα ονομάζονται **«μη αμιγή»**.

Τα «αμιγή» μαθήματα που αφορούν αμιγώς σε θέματα υγείας, υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας είναι 124. Από αυτά 57 (+1 ΑΣΠΑΙΤΕ) αφορούν σε θέματα «υγείας, υγιεινής και ασφάλειας», 26 σε «πρώτες βοήθειες», 10 σε «εργονομία» και 31 (+1 ΑΣΠΑΙΤΕ) σε «νομοθεσία ή δίκαιο».

Συνολικά εντοπίστηκαν 110 μαθήματα, των οποίων ένα κομμάτι της ύλης πραγματεύεται θέματα ΥΑΕ (μη αμιγή). Σε κάποια από αυτά γίνονται σαφείς αναφορές στην ΥΑΕ, ενώ σε άλλα έμμεσες. Από αυτά, τα 51 (+7 ΑΣΠΑΙΤΕ) αναφέρονται σε θέματα «υγείας, υγιεινής και ασφάλειας», τα 36 σε «τεχνικά – ειδικά θέματα», τα 13 σε θέματα «εργονομίας» και τα 10 σε θέματα «οικονομικών, ψυχολογίας, οργάνωσης και διοίκησης».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από τη λίστα των ειδικοτήτων των εργαζομένων που μπορούν να ασκήσουν καθήκοντα τεχνικού ασφάλειας σύμφωνα με άρθ. 13 του Ν. 3850/10, διαπιστώθηκαν τα παρακάτω.

Οι **Μηχανολόγοι** Τ.Ε.Ι διδάσκονται 23 μαθήματα που . σχετικά με την «Υγιεινή και την ασφάλεια» ή «Ειδικά τεχνικά μαθήματα». Οι Μηχανολόγοι των Τ.Ε.Ι. Καβάλας, Κρήτης, Μεσολογίου, Πειραιά, Σερρών και Χαλκίδας διδάσκονται αμιγή υποχρεωτικά μαθήματα για την υγιεινή και την ασφάλεια στην εργασία, ενώ οι μηχανολόγοι Λάρισας διδάσκονται ένα υποχρεωτικό κατ επιλογή μάθημα. Σε μερικά από τα τμήματα αυτά τα συγκεκριμένα μαθήματα γίνονται συνδυαστικά με θέματα νομοθεσίας ή προστασία περιβάλλοντος. Άλλα σχετικά μαθήματα που διδάσκονται μηχανολόγοι των παρακάτω Τ.Ε.Ι. είναι:

- Στο Τ.Ε.Ι. Μεσολογίου διδάσκεται το μάθημα της «Εργονομία».
- Στο Τ.Ε.Ι. Δυτ. Μακεδονίας διδάσκεται «Τεχνική νομοθεσία και προστασία περιβάλλοντος».
- Στο Τ.Ε.Ι. Λάρισας διδάσκεται «Τεχνική νομοθεσία».
- Στο Τ.Ε.Ι. Πειραιά διδάσκεται το μάθημα «Ηλεκτρικές εγκαταστάσεις Ι».
- Στο Τ.Ε.Ι. Σερρών διδάσκονται τα μαθήματα «Στοιχεία διοίκησης και προγραμματισμός προσωπικού», «Μεταλλικές κατασκευές», «Εργαλειομηχανές» και «Πυροπροστασία».
- Στα Τ.Ε.Ι. Δυτ. Μακεδονίας, Λάρισας, Πειραιά, Καβάλας, Σερρών και Χαλκίδας διδάσκεται το μάθημα «Ανυψωτικές και μεταφορικές μηχανές».
- Στο Τ.Ε.Ι. Καβάλας διδάσκεται το μάθημα «Κατεργασίες (Συμβ./Μη Συμβ.) - Εργαλειομηχανές».
- Στο Τ.Ε.Ι. Πάτρας διδάσκεται το μάθημα «Ακουστική μηχανών – Ηχορύπανση».

Στα Τμήματα **Ηλεκτρολόγων** Τ.Ε.Ι. Καβάλας, Λάρισας, Πάτρας και Χαλκίδας διδάσκονται αμιγή υποχρεωτικά μαθήματα για την ασφάλεια εργασίας, ενώ στο τμήμα ηλεκτρολόγων Κρήτης υποχρεωτικό κατ επιλογή. Επίσης στα Τμήματα Ηλεκτρολογίας του Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας διδάσκονται τα υποχρεωτικά μαθήματα «Διαχείρισης τεχνικών έργων» και «Τεχνικής νομοθεσίας», ενώ του Τ.Ε.Ι. Λαμίας το υποχρεωτικό μάθημα «Ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις».

Στο Τμήμα **Ενεργειακής Τεχνολογίας** του Τ.Ε.Ι. Αθήνας, στο πλαίσιο των υποχρεωτικών μαθημάτων «Διοίκηση επιχειρήσεων» και «Νομοθεσία – Περιβάλλον», διδάσκονται θέματα σχετικά με την υγιεινή και την ασφάλεια, τις εργασιακές σχέσεις, τα ατυχήματα και τις επικίνδυνες συνθήκες εργασίας.

Στο Τμήμα **Φυτικής Παραγωγής** του Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας διδάσκεται το κατ' επιλογήν μάθημα «Ασφάλεια εργασίας» ενώ στο αντίστοιχο τμήμα του Τ.Ε.Ι. Λάρισας διδάσκεται μάθημα σχετικό με την «Ασφάλεια χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων».

Στο Τμήμα **Ζωικής Παραγωγής** του Τ.Ε.Ι. Λάρισας διδάσκεται το κατ' επιλογήν μάθημα «Υγιεινή και ασφάλεια εργασίας» ενώ στο αντίστοιχο τμήμα του Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας διδάσκεται το υποχρεωτικό μάθημα «Υγιεινή και στοιχεία παθολογίας».

Στο Τμήμα **Πολιτικών Έργων Υποδομής** διδάσκονται αμιγή μαθήματα για την «ασφάλεια εργασίας» στα Τ.Ε.Ι.: Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Λάρισας, Πάτρας και στο τμήμα Πολιτικών Δομικών Έργων Κρήτης. Στα Τ.Ε.Ι. Αθήνας, Θεσσαλονίκης και Πάτρας διδάσκεται το μάθημα «Μηχανήματα τεχνικών έργων». Το μάθημα «Οργάνωση εργοταξίου» διδάσκεται στο τμήμα

Πολιτικών Δομικών Έργων του Τ.Ε.Ι. Αθήνας, Ανακαίνισης και Αποκατάστασης κτηρίων του ΤΕΙ Λάρισας, στο Πολιτικών Δομικών Έργων του ΤΕΙ Σερρών και Πειραιά.

Στο Τ.Ε.Ι. Πειραιά διδάσκεται το μάθημα «Μονώσεις – Πυροπροστασία». Στο Τ.Ε.Ι. Σερρών διδάσκεται το μάθημα «Οικοδομική». Στο Τ.Ε.Ι. Κρήτης διδάσκεται το μάθημα «Αρχιτεκτονική».

Στο Τμήμα **Αυτοματισμού** του Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης διδάσκεται «Βιομηχανική υγιεινή – προστασία περιβάλλοντος», στο Τ.Ε.Ι. Πειραιά «Ασφάλεια εργασίας – προστασία περιβάλλοντος» και στο Τ.Ε.Ι. Χαλκίδας «Στοιχεία δικαίου και τεχνικής νομοθεσίας».

Στο Τμήμα **Ηλεκτρονικής** του Τ.Ε.Ι. Λαμίας διδάσκεται το μάθημα «Εργασιακό περιβάλλον», στο Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης «Επίδραση ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας στον άνθρωπο και το περιβάλλον», «Περιβαλλοντικός θόρυβος», και «Τεχνολογία ιατρικών μηχανημάτων».

Αμιγές μάθημα ασφάλειας εργασίας διδάσκεται σαν υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα στον Τομέα της Ναυτικής Μηχανολογίας στο Τμήμα **Ναυπηγικής** του Τ.Ε.Ι. Αθήνας. Ειδικότερα τεχνικά θέματα που διδάσκονται στο ίδιο τμήμα είναι «Ναυπηγικές συγκολλήσεις - Μελέτη, εφαρμογή και ποιοτικός έλεγχος» και «Μελέτη και εξοπλισμός πλοίου». Στο ΤΕΙ Θεσσαλονίκης στο Τμήμα **Οχημάτων** διδάσκονται τα κατ επιλογην υποχρεωτικά μαθήματα «Ασφάλεια εργασίας και προστασία περιβάλλοντος» και «Οργάνωση Εργασίας και Εργονομία».

Στο Τμήμα **Τεχνολογίας Ιατρικών Οργάνων** του Τ.Ε.Ι. Αθήνας ειδικά – τεχνικά θέματα διδάσκονται στα πλαίσια των μαθημάτων «Οργάνωση και λειτουργία νοσοκομείων» και «Ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις νοσοκομείων».

Στο Τμήμα **Τεχνολογίας Γραφικών Τεχνών** του Τ.Ε.Ι. Αθήνας διδάσκονται τα υποχρεωτικά μαθήματα «Υγιεινή, ασφάλεια και προστασία περιβάλλοντος» και «Βιβλιοδεσία» που περιλαμβάνει θέματα υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων σε χώρους βιβλιοδεσίας. Θέματα εργονομίας γίνονται σε αυτό το τμήμα στα υποχρεωτικά μαθήματα «Ψηφιακή τυπογραφία» και «Οργάνωση εγκαταστάσεων γραφικών τεχνών».

Στα τμήματα **Τεχνολογίας Τροφίμων** των Τ.Ε.Ι. Αθήνας και Θεσσαλονίκης διδάσκονται μαθήματα σχετικά με την «υγιεινή ή και την ασφάλεια στις βιομηχανίες τροφίμων».

Τέλος, στο Τμήμα **Κλωστοϋφαντουργίας** του Τ.Ε.Ι. Πειραιά διδάσκεται το υποχρεωτικό μάθημα «Ασφάλεια εργασίας - Προστασία περιβάλλοντος».

Στο Τ.Ε.Ι. **Ιχθυοκομίας Αλιείας** Ηπείρου διδάσκεται υγιεινή στο πλαίσιο του μαθήματος «Δεοντολογία επαγγέλματος».

Στο Τ.Ε.Ι. **Διοίκησης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων** Θεσσαλονίκης διδάσκεται «προστασία του χειριστή γεωργικών φαρμάκων» στο πλαίσιο του μαθήματος «Γεωργικά φάρμακα».

Στις υπόλοιπες ειδικότητες:

- Θηροματοπονίας
- Γεωργικών Μηχανών και Αρδεύσεων
- Χημικών Πετρελαίων
- Οινολογίας και Τεχνολογίας Ποτών

οι οποίες αναφέρονται στο άρθ. 13 του Ν. 3850/10 για την άσκηση καθηκόντων τεχνικών ασφαλείας, δεν εντοπίστηκαν μαθήματα σχετικά με την υγιεινή και την ασφάλεια στην εργασία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Ιδρύματα, σχολές και τμήματα στα οποία διδάσκονται (☑) ή δε διδάσκονται (✗) «αμιγή» μαθήματα υγείας, υγιεινής και ασφάλειας (ΥΑΕ), πρώτων βοηθειών (Α'Β), εργονομίας (Ε) και νομοθεσίας (Ν)

Τ.Ε.Ι.	ΣΧΟΛΕΣ	ΤΜΗΜΑΤΑ	ΥΑΕ	Α'Β.	Ε	Ν
ΑΘΗΝΑΣ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ	Ενεργειακής Τεχνολογίας	✗	✗	✗	☑
		Ηλεκτρονικής	✗	✗	✗	✗
		Ναυπηγικής	☑	✗	✗	✗
		Πληροφορικής	✗	✗	✗	✗
		Πολιτικών Έργων Υποδομής	☑	✗	✗	✗
		Τοπογραφίας	✗	✗	✗	✗
		Τεχνολογίας Ιατρικών Οργάνων	✗	✗	✗	✗
		Φυσικής-Χημείας και Τεχνολογίας Υλικών	✗	✗	✗	✗
	ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ και ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	Διοίκησης Επιχειρήσεων	✗	✗	✗	☑
		Τουριστικών Επιχειρήσεων	✗	✗	✗	☑
		Διοίκησης Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας	☑	✗	☑	✗
		Εμπορίας και Διαφήμισης	✗	✗	✗	✗
		Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης	✗	✗	✗	✗
	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ και ΠΡΟΝΟΙΑΣ	Αισθητικής και Κοσμητολογίας	✗	☑	✗	✗
		Βασικών Ιατρικών	✗	☑	✗	✗
		Βρεφονηπιοκομίας	✗	✗	✗	✗
		Δημόσιας Υγιεινής	☑	☑	✗	☑
		Εργοθεραπείας	☑	☑	☑	✗
		Επισκεπτών και Επισκεπτριών Υγείας	☑	☑	✗	✗
		Ιατρικών Εργαστηρίων	✗	☑	✗	✗
		Κοινωνικής Εργασίας	✗	✗	✗	☑
		Μαιευτικής	✗	☑	✗	✗
		Νοσηλευτικής Α'	☑	☑	✗	✗
		Νοσηλευτικής Β'	☑	☑	✗	✗
		Οδοντικής τεχνολογίας	✗	☑	✗	✗
		Οπτικής και Οπτομετρίας	☑	☑	☑	☑
		Ραδιολογίας-Ακτινολογίας	☑	☑	✗	✗
		Φυσικοθεραπείας	☑	☑	☑	✗
	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ και ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Οινολογίας και Τεχνολογίας Ποτών	✗	✗	✗	✗
		Τεχνολογίας Τροφίμων	☑	✗	✗	✗
	ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ και ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γραφιστικής	✗	✗	✗	✗
		Διακοσμητικής	✗	✗	✗	✗
		Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης	✗	✗	✗	✗
		Τεχνολογίας Γραφικών Τεχνών	☑	✗	✗	✗
		Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών Τεχνών	✗	✗	✗	✗
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ	Ηλεκτρονικής	✗	✗	✗	✗
		Πληροφορικής	✗	✗	✗	✗
		Αυτοματισμού	☑	✗	✗	✗
		Πολιτικών Έργων Υποδομής	☑	✗	✗	✗
		Οχημάτων	☑	✗	☑	✗
	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ	Φυτικής Παραγωγής	✗	✗	✗	✗
		Ζωικής Παραγωγής	✗	✗	✗	✗
		Διοίκησης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων	✗	✗	✗	✗

ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	Βρεφονηπιοκομίας	✗	✗	✗	✗
		Νοσηλευτικής	☑	☑	✗	✗
		Μαιευτικής	✗	✗	✗	✗
		Τεχνολόγων Ιατρών Εργαστηρίων	✗	☑	✗	✗
		Φυσιοθεραπείας	✗	✗	✗	✗
		Αισθητικής	✗	☑	✗	✗
	ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης	✗	✗	✗	✗
		Εμπορίας και Διαφήμισης	✗	✗	✗	☑
		Λογιστικής	✗	✗	✗	✗
		Τουριστικών Επιχειρήσεων	✗	✗	✗	✗
	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ και ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Τεχνολογίας Τροφίμων	☑	✗	✗	✗
		Διατροφής και Διαιτολογίας	✗	✗	✗	✗
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	Σχεδιασμού και Παραγωγής Ενδυμάτων (Κιλκίς)	✗	✗	✗	✗
		Τεχνολογίας Αλιείας και Υδατοκαλλιεργειών (Μουδανιά)	☑	✗	✗	✗
		Τυποποίησης και Διακίνησης Προϊόντων (Κατερίνη)	✗	✗	✗	✗
		Βιομηχανικού Σχεδιασμού	☑	✗	☑	✗
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ (Κοζάνη)	Γεωτεχνολογίας και Περιβάλλοντος	☑	✗	✗	✗
		Ηλεκτρολογίας	☑	✗	✗	☑
		Μηχανολογίας	☑	✗	✗	☑
		Τεχνολογιών Αντιρρύπανσης	☑	✗	✗	✗
		Λογιστικής	✗	✗	✗	☑
	ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ και ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (Κοζάνη)	Διοίκησης Επιχειρήσεων	✗	✗	✗	✗
		Χρηματοοικονομικών Εφαρμογών	✗	✗	✗	✗
		Ζωικής Παραγωγής	☑	☑	✗	✗
	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ (Φλώρινα)	Φυτικής Παραγωγής	☑	✗	✗	✗
		Εμπορίας και Ποιοτικού Ελέγχου Αγροτικών Προϊόντων	✗	☑	✗	✗
		Διεθνούς Εμπορίου	✗	✗	✗	✗
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	Δημοσίων Σχέσεων και Επικοινωνίας	✗	✗	✗	✗
		Πληροφορικής και Τεχνολογίας Υπολογιστών	✗	✗	✗	✗
		Εφαρμογών Πληροφορικής στη Διοίκηση και στην Οικονομία	✗	✗	✗	✗
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΓΡΕΒΕΝΩΝ		✗	✗	✗	✗
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ και ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	Τηλεπληροφορικής και Διοίκησης (Αρτα)	✗	✗	✗	✗
		Λογιστικής (Πρέβεζα)	✗	✗	✗	✗
		Χρηματοοικονομικής και Ελεγκτικής (Πρέβεζα)	✗	✗	✗	✗
		Τουριστικών Επιχειρήσεων (Ηγουμενίτσα)	✗	✗	✗	✗
		Εφαρμογών Ξένων Γλωσσών στη Διοίκηση και στο Εμπόριο (Ηγουμενίτσα)	✗	✗	✗	✗
		Νοσηλευτικής	✗	☑	✗	✗
	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ και ΠΡΟΝΟΙΑΣ (Ιωάννινα)	Βρεφονηπιοκομίας	✗	✗	✗	✗
		Λογοθεραπείας	✗	✗	✗	✗
		Φυτικής Παραγωγής	✗	✗	✗	✗
	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ (Αρτα)	Ζωικής Παραγωγής	✗	✗	✗	✗
		Ανθοκομίας και Αρχιτεκτονικής Τοπίου	✗	✗	✗	✗
		Ιχθυοκομίας-Αλιείας (Ηγουμενίτσα)	✗	✗	✗	✗
		ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ (Αρτα)	✗	✗	✗	✗
		Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής	✗	✗	✗	✗
	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ (Αργοστόλι)		✗	✗	✗	✗

		Τεχνολογίας Περιβάλλοντος και Οικολογίας	✗	✗	✗	✗
		Δημοσίων Σχέσεων και Επικοινωνίας (Αργοστόλι)	✗	✗	✗	✗
		Τεχνολογίας Ήχου και Μουσικών Οργάνων (Ληξούρι)	✗	✗	✗	✗
		Διοίκησης Επιχειρήσεων (Ληξούρι)	✗	✗	✗	☑
		Οικολογίας και Περιβάλλοντος (Ζάκυνθος)	✗	✗	✗	✗
		Εφαρμογών Πληροφορικής στη Διοίκηση και στην Οικονομία (Λευκάδα)	✗	✗	✗	✗
ΚΑΒΑΛΑΣ	ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	Λογιστικής	✗	✗	✗	✗
		Διοίκησης Επιχειρήσεων	✗	✗	✗	☑
		Διαχείρισης Πληροφοριών	✗	✗	✗	☑
	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ	Ηλεκτρολογίας	☑	✗	✗	✗
		Μηχανολογίας	☑	✗	✗	✗
		Τεχνολογίας Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου	☑	✗	✗	☑
		Βιομηχανικής Πληροφορικής	✗	✗	✗	✗
	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ (Δράμα)	Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος	✗	✗	✗	✗
		Αρχιτεκτονικής Τοπίου	✗	✗	✗	✗
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (Διδυμότειχο)	Νοσηλευτική	☑	✗	✗	✗
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	Διοίκησης Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας	☑	✗	✗	✗
		Τοπικής Αυτοδιοίκησης	✗	✗	✗	✗
		Χρηματοοικονομικής και Ελεγκτικής	✗	✗	✗	✗
	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ	Φυτικής Παραγωγής	✗	✗	✗	✗
		Βιολογικών Θερμοκηπιακών Καλλιέργειών και Ανθοκομίας	☑	✗	✗	✗
		Τεχνολογίας Γεωργικών Προϊόντων	☑	✗	✗	✗
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (Σπάρτη)	Τεχνολογίας Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών	✗	✗	✗	✗
ΚΡΗΤΗΣ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ (Ηράκλειο)	Ηλεκτρολογίας	☑	✗	✗	✗
		Μηχανολογίας	☑	✗	✗	✗
		Πολιτικών Δομικών Έργων	☑	✗	✗	☑
		Εφαρμοσμένης Πληροφορικής και Πολυμέσων	✗	✗	✗	✗
	ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ και ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (Ηράκλειο)	Λογιστικής	✗	✗	✗	✗
		Τουριστικών Επιχειρήσεων	✗	✗	✗	✗
		Διοίκησης Επιχειρήσεων	✗	✗	✗	✗
		Χρηματοοικονομικής και Ασφαλιστικής (Αγ. Νικόλαος)	✗	✗	✗	☑
		Εμπορίας και Διαφήμισης (Ιεράπετρα)	✗	✗	✗	✗
	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ και ΠΡΟΝΟΙΑΣ (Ηράκλειο)	Νοσηλευτικής	✗	☑	☑	✗
		Κοινωνικής Εργασίας	✗	✗	✗	✗
	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ (Ηράκλειο)	Φυτικής Παραγωγής	✗	✗	✗	✗
		Θερμοκηπιακών Καλλιέργειών και Ανθοκομίας	✗	✗	✗	✗
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (Ρέθυμνο)	Μουσικής Τεχνολογίας και Ακουστικής	✗	✗	✗	✗
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (Χανιά)	Ηλεκτρονικής	✗	✗	✗	✗
		Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	✗	✗	✗	✗
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (Λασιθί)	Χρηματοοικονομικής και Ασφαλιστικής (Αγ. Νικόλαος)	✗	✗	✗	✗
		Εμπορίας και Διαφήμισης (Ιεράπετρα)	✗	✗	✗	✗
		Διατροφής και Διαιτολογίας (Σητεία)	✗	✗	✗	✗
ΛΑΜΙΑΣ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ	Ηλεκτρολογίας	✗	✗	✗	✗
		Ηλεκτρονικής	✗	✗	✗	✗

		Πληροφορικής και Τεχνολογίας Υπολογιστών	✗	✗	✗	✗
	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ και ΠΡΟΝΟΙΑΣ	Νοσηλευτικής	☑	☑	✗	✗
		Φυσικοθεραπείας	☑	☑	☑	✗
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (Καρπενήσι)	Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος	✗	✗	✗	✗
ΛΑΡΙΣΙΑΣ	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (Αμφίσσα)	Τουριστικών Επιχειρήσεων	✗	✗	✗	☑
	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ	Ηλεκτρολογίας	☑	✗	✗	✗
		Μηχανολογίας	☑	✗	✗	☑
		Πολιτικών Έργων Υποδομής	☑	✗	✗	☑
		Τεχνολογίας Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών	✗	✗	✗	✗
	ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ και ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	Διοίκησης Επιχειρήσεων	✗	✗	✗	☑
		Τουριστικών Επιχειρήσεων	✗	✗	✗	☑
		Λογιστικής	✗	✗	✗	☑
		Διοίκησης και Διαχείρισης Έργων	☑	✗	☑	✗
	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ και ΠΡΟΝΟΙΑΣ	Ιατρικών Εργαστηρίων Νοσηλευτικής	✗	✗	✗	✗
	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ	Φυτικής Παραγωγής	✗	✗	✗	✗
		Γεωργικών Μηχανών και Αρδεύσεων	✗	✗	✗	✗
		Ζωικής Παραγωγής	☑	✗	✗	✗
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (Καρδίτσα)	Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος	✗	✗	✗	✗
		Σχεδιασμού-Τεχνολογίας Ξύλου και Επίπλου	☑	✗	✗	✗
		Τεχνολογίας Τροφίμων	✗	✗	✗	✗
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (Τρίκαλα)	Ανακαίνισης και Αποκατάστασης Κτιρίων	☑	✗	✗	☑
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ	Ιχθυοκομίας-Αλιείας	✗	✗	✗	✗
		Γεωργικής Μηχανολογίας και Υδάτινων Πόρων	☑	✗	☑	✗
		Θερμοκηπιακών Καλλιεργειών και Ανθοκομίας	✗	✗	✗	✗
		Υδατοκαλλιεργειών και Αλιευτικής Διαχείρισης	✗	✗	✗	✗
	ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ και ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	Λογιστικής	✗	✗	✗	☑
		Στελεχών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Εκμεταλλεύσεων	✗	✗	✗	✗
		Εφαρμογών Πληροφορικής στη Διοίκηση και στην Οικονομία	✗	✗	✗	✗
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ	Τηλεπικοινωνιακών Συστημάτων και Δικτύων	✗	✗	✗	✗
ΠΑΤΡΑΣ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ	Ηλεκτρολογίας	☑	✗	☑	✗
		Μηχανολογίας	✗	✗	✗	✗
		Πολιτικών Έργων Υποδομής	☑	✗	✗	✗
		Ανακαίνισης και Αποκατάστασης Κτιρίων	☑	✗	✗	✗
	ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ και ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	Διοίκησης Επιχειρήσεων	✗	✗	✗	☑
		Λογιστικής	✗	✗	✗	✗
		Τουριστικών Επιχειρήσεων	✗	✗	✗	✗
		Επιχειρηματικού Σχεδιασμού και Πληροφοριακών Συστημάτων	✗	✗	✗	✗
	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ και ΠΡΟΝΟΙΑΣ	Κοινωνικής Εργασίας	✗	✗	✗	✗
		Νοσηλευτικής	☑	☑	✗	✗
		Λογοθεραπείας	✗	✗	✗	✗
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (Πύργου)	Πληροφορικής και Μ.Μ.Ε.	✗	✗	✗	✗
		Μουσειολογίας – Μουσειογραφίας και Σχεδιασμού Εκθέσεων	✗	✗	✗	✗
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (Αμαλιάδας)	Εφαρμογών Πληροφορικής στη Διοίκηση και στην Οικονομία	✗	✗	✗	✗
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (Αιγίου)	Φυσικοθεραπείας	✗	✗	☑	✗

ΠΕΙΡΑΙΑ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ	Ηλεκτρονικών Υπολογιστικών Συστημάτων	✗	✗	✗	✗
		Αυτοματισμού	☑	✗	✗	✗
		Ηλεκτρονικής	✗	✗	✗	✗
		Ηλεκτρολογίας	✗	✗	✗	✗
		Πολιτικών Δομικών Έργων	✗	✗	✗	✗
		Κλωστοϋφαντουργίας	☑	✗	✗	✗
		Μηχανολογίας	☑	✗	✗	✗
	ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ και ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	Διοίκησης Επιχειρήσεων	✗	✗	✗	☑
		Λογιστικής Τουριστικών Επιχειρήσεων (Σπέτσες)	✗	✗	✗	✗
		Κέντρο Ξένων Γλωσσών και Φυσικής Αγωγής	✗	✗	✗	✗
ΣΕΡΡΩΝ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ	Μηχανολογίας	☑	✗	✗	✗
		Πολιτικών Δομικών Έργων	✗	✗	✗	☑
		Πληροφορικής και Επικοινωνιών	✗	✗	✗	✗
		Γεωπληροφορικής και Τοπογραφίας	✗	✗	✗	✗
	ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ και ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	Διοίκησης Επιχειρήσεων	✗	✗	✗	✗
		Λογιστικής	✗	✗	✗	✗
ΧΑΛΚΙΔΑΣ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ	Μηχανολογίας	☑	✗	✗	✗
		Ηλεκτρολογίας	☑	✗	✗	✗
		Αυτοματισμού	✗	✗	✗	☑
		Τεχνολογίας Αεροσκαφών	✗	✗	✗	☑
	ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ και ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	Διοίκησης Επιχειρήσεων	✗	✗	✗	✗
		Λογιστικής	✗	✗	✗	☑
		Διοίκησης Συστημάτων Εφοδιασμού (Θήβα)	✗	✗	✗	✗